

Israrlı Takip Mağduru Kadınların Deneyimleri Doğrultusunda Yasal Sürece Başvurma Davranışları

UZM. ADLİ PSK. ESRA GÜRGEZOĞLU YAPAR

Türk Silahlı Kuvvetleri, Türkiye

e.gurgezoglu@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3898-6111>

Özet

Israrlı takip belirli bir kişiye yönelik tekrarlanan ve o kişinin isteği/rızası dışında gerçekleşen, bireyin tacize uğramış, tehdit altında, çaresiz ve korkmuş hissetmesine yol açan, dolayısıyla güvenliğinden endişe duymasına sebep olan rahatsız edici ve korkutucu davranışların bütünü olarak tanımlanmaktadır. Israrlı takibin diğer suç davranışlarından farklı olarak bir başlangıcı ve sonu yoktur. Bu öngörülemez doğası sebebiyle mağdurunda büyük yıkımlara sebep olmaktadır. Bununla birlikte Türkiye’de yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde, bu mağdurların yaşadığı mağduriyetler karşısında yasal olarak yardım isteme ve haklarını arama eğilimlerinin düşük olduğunu, yaşadıkları durumla ilgili farklı bakış açılarının bu sonucu doğurduğunu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı; ısrarlı takip mağduru olan kadınların mağduriyetlerine bakış açılarını anlayabilmek ve yasal haklarını yeterince kullanmamalarının belirleyicilerini ve nedenlerini ortaya koymaktır. Çalışmada ısrarlı takip mağduru olduğunu belirten beş kadın katılımcı ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler ortalama 25-35 dk arası sürmüştür. Çalışmanın sonuçları mağdurların hepsinin takipçilerini tanıdıklarına işaret etmiştir. Bununla birlikte ısrarlı takip sürecinin tüm katılımcılarda siber takip davranışlarıyla başladığı, devamında ise bazı olgularda siber takibe geleneksel takip davranışlarının da eşlik etmeye başladığı saptanmıştır. Son olarak mağdurların hepsinin ısrarlı takip ile ilgili yasal süreç hakkında bilgi sahibi oldukları ancak herhangi bir şikâyetle bulunmadıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, ısrarlı takip mağdurlarının yasal süreç hakkında bilgi sahibi olmalarına rağmen başvuru davranışı göstermemelerinin, yalnızca bilgi

---

Makalenin geliş tarihi: 27.02.2026 - Makalenin kabul tarihi: 06.04.2026

DOI: 10.17932/IAU.AIT.2015.012/ait_v012i1004

eksikliğiyle açıklanamayacağını ve bu durumun mağdurun deneyimleme ve anlamlandırma biçimiyle ilişkili olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Israrlı takip, mağdur, takip mağduru kadın, takipçi, yasal haklar.*

The Legal Help-Seeking Behaviors of Women Victimized By Stalking Based on Their Experiences

Abstract

Stalking is defined as a pattern of repeated, unwanted behaviors directed at a specific individual, occurring without their consent, which causes the person to feel harassed, threatened, helpless, and fearful, thereby raising concerns for their safety. Unlike other criminal behaviors, stalking has no clear beginning or end, and its unpredictable nature leads to profound harm for victims. In Türkiye, previous research has shown that stalking victims often exhibit a low tendency to seek legal assistance or pursue their rights, which may be influenced by their differing perspectives on their victimization. The aim of this study is to explore how women who have been victims of stalking perceive their experiences of victimization and to identify the factors and reasons underlying their limited use of legal rights. The study was conducted with five female participants who self-identified as victims of stalking, using a semi-structured interview technique. These interviews lasted approximately 25–35 minutes. Findings revealed that all participants knew their stalkers. Moreover, the stalking process in all cases began with cyberstalking behaviors, with some progressing to traditional stalking behaviors as well. Finally, although all participants were aware of the legal procedures concerning stalking, none filed a complaint. The findings indicate that the fact that stalking victims do not pursue legal action despite being aware of legal procedures cannot be explained solely by a lack of knowledge, and that this situation may be related to how victims experience and interpret the stalking process.

Keywords: *Stalking, victim, woman victim of stalking, stalker, legal rights.*

Giriş

Israrlı takip, bir kişinin başka birinin hayatına, sıkıntı, kesinti veya korkuya neden olacak şekilde tekrarlayan, istenmeyen müdahalesi anlamına gelir. Israrlı takip, Meloy (1998) tarafından eski bir davranış ancak yeni bir suç olarak ifade edilmektedir. Bir kişinin saplantılı şekilde takip ve taciz edilmesini tanımlayan ısrarlı takibin, Amerikalı ünlü aktris Rebecca Schaeffer'ın saplantılı hayranı tarafından öldürülmesiyle dikkat çekse de davranış örüntüleri incelendiğinde çok daha eski tarihlere dayandığı söylenebilir.

Israrlı takip, takip edilen kişide yoğun endişe yaratmakla birlikte sosyal ilişkilerinde ve gündelik yaşantısındaki rutinlerinde bozulmalara sebep olmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri; ısrarlı takibin tahmin edilemez doğasıdır. Yani ısrarlı takibin diğer suç davranışlarından farklı olarak bir başlangıcı ve sonu yoktur. Mağdur ne zaman ısrarlı takip davranışlarıyla karşılaşacağını ya da bunun ne zaman son bulacağını öngörememektedir. Bu öngörülemez doğası sebebiyle mağdurunda büyük yıkımlara sebep olmaktadır (Pathé, 2002; Mullen vd., 1999; Sheridan & Davies, 2001).

Israrlı takip mağduru bu durumla baş edebilmek için çeşitli stratejiler geliştirmektedir. Takipçiyi telefonda/sosyal medyada engelleme, kendi sosyal medya hesaplarını kapatma, yalnız dışarı çıkmama, işe ya da okula giderken farklı güzergahları takip etme, evini/işini değiştirme, dış görünüşünde değişiklik yapma gibi tedbir amaçlı birçok farklı davranışlar sergileyebilmektedirler. Bununla birlikte 2021 yılında yürütülen bir çalışmada ısrarlı takip mağduru kadınların yaşadıkları bu takip karşısında kendi aldıkları tedbirler haricinde yasal sürece başvurma davranışlarının son derece düşük olduğu bulunmuştur. Bu çalışmada yer alan 447 kadından 265'i ısrarlı takip mağduru olarak belirlenmiştir. Mağdurların %91,7'si (n=243) resmi bir kuruma başvuruda bulunmadığını, %8,3'ü (n=22) ise başvuruda bulunduğunu bildirmiştir. Resmi bir makama başvuru yapanlar arasında yalnızca 4 kişi tedbir kararı alındığını ifade etmiştir (Polat vd., 2021). Çalışmada katılımcılardan ısrarlı takip mağduru olduğunu ifade eden kadınlara resmi bir kuruma başvuru yapmama nedenleri de sorulmuştur. Buna göre; 265 katılımcının %41.9'u (n=111) "bildirmem gereken bir durum olduğunu düşünmedim" derken, %27.9'u (n=74) "başvurmamın işe yarayacağını düşünmedim" cevabını vermiştir (Polat vd., 2021).

Bu bağlamda çalışmanın amacı, ısrarlı takip mağduru olan kadınların mağduriyetlerine bakış açılarını anlayabilmek ve yasal haklarını yeterince kullanmamalarının belirleyicilerini/nedenlerini ortaya koymaktır.

1. Israrlı Takip: Tanısal ve Hukuki Boyut

Israrlı takip kavramı, kökeni İngilizce olan “stalking” kelimesinden dilimize çevrilmiştir. Kelime anlamı olarak incelediğimizde, avcılık dilinde kullanıldığını ve avına (yabani hayvana) hissettirmeden yaklaşım onu yakalamak anlamına geldiğini görmekteyiz. Bu kavram, insanlar arası sosyal ilişkiler boyutuyla ele alındığında bir kişinin arzu etmediği halde başka bir kişi tarafından takip edilmesi ve tacize uğraması şeklinde tanımlanmaktadır (Meloy, 1998; Cupach & Spitzberg, 1994).

Meloy (1998), ısrarlı takibi; bir kişinin güvenliğini tehdit eden, inatçı, kötü niyetli ve tekrarlayan takip ve taciz davranışları olarak tanımlamıştır. Spitzberg (2002) ise ısrarlı takibi, kasıtlı, tekrar eden, istenmeyen ve korku ya da baskı yaratan izleme veya taciz eylemleri olarak ifade etmiştir. En genel anlamıyla, ısrarlı takip, belirli bir kişiye yönelik tekrarlanan ve o kişinin isteği/rızası dışında gerçekleşen, bireyin tacize uğramış, tehdit altında, çaresiz ve korkmuş hissetmesine yol açan, dolayısıyla güvenliğinden endişe duymasına sebep olan rahatsız edici ve korkutucu davranışların bütünü olarak ele alınmaktadır.

Mağdurda korku ve endişe yaratabilecek takip davranışları, masum gibi görünen bir eylemden vahşi bir cinayete kadar uzanan geniş bir davranış yelpazesini kapsar (Akduman, Ünsalver, Cavlak, Oral ve Cansunar, 2006). En sık karşılaşılan takip davranışları; mağduru takip etmek, evini ya da iş yerini gözetlemek, evin veya iş yerinin çevresinde görünmek ya da aniden kişinin karşısına çıkmak, ısrarlı telefon aramaları ve mesajlar, tehdit etmek, istenmeyen ya da tehditkâr hediyeler göndermek, fiziksel ya da cinsel saldırıda bulunmak ve siber takip olarak sıralanabilir.

Teknolojinin ilerlemesiyle ve hayatımızda kapladığı alanın genişlemesiyle birlikte siber ısrarlı takip kavramı ortaya çıkmıştır. Konu ile ilgili erken dönem araştırmacılarından olan Ellison ve Akdeniz (1998) siber takibi doğrudan siber takip ve dolaylı siber takip olarak ikiye ayırmaktadır. Doğrudan siber takip, mağdura aşağılayıcı mesajlar, tehditler ve cinsel içerikli konuşmalar göndermek için çağrı cihazlarının, cep telefonlarının, sosyal medya platformlarının ve e-postaların kullanılmasıdır. Siber takibin en sık rastlanılan biçimidir. Dolaylı siber takip, mağdur hakkında nefret

mesajları, tehditler veya yanlış söylentiler yayarak ifşa edilmesidir. Israrlı takip davranışları, iki temel açıdan diğer şiddet türlerinden farklılık göstermektedir. Birincisi, bu davranışlar tek bir kişiye yöneliktir ve sürekli tekrar eder. İkincisi, mağdur üzerinde isteyerek korku ve çaresizlik duygularının yaratılması amaçlanır (Maxwell, 2001). Bazı ısrarlı takip olgularında mağdurun yakınlarının da fail tarafından mağdura ulaşmak amacıyla tehdit edildiği, korkutulduğu görülmektedir. Ancak burada birincil hedef yine mağdurun yakını değildir. Fail asıl hedefi olan mağdura ulaşmak ya da mağduru korkutmak için kişinin yakınlarını kullanmaktadır. Bu nedenle ısrarlı takipte failin hedefinde olan tek bir kişiden bahsetmek doğru olacaktır.

Israrlı takip aynı zamanda bir aile içi şiddet türüdür ve aile içi şiddet sadece mağduru üzerinde olumsuz sonuçları olan bir durum değildir. Aynı zamanda mağdura yakın olan kişileri ve toplumsal düzeni de olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle bireyin ve toplumun huzur ve güvenliğini sağlamaktan sorumlu olan devlet politikalarında, kadınların ısrarlı takip mağduru olmamaları için yasal ve toplumsal uygulamaların geliştirilmesine yer verilmesi bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır (Uzun, 2023). Israrlı takibe ilişkin ilk yasal düzenleme, 1990 yılında Kaliforniya’da düzenlenmiş olan Israrlı Takip Mağdurlarının Korunmasına İlişkin Kanun’dur. Bu düzenleme, Amerikalı aktris Rebecca Schaeffer’ın hayranı olduğu anlaşılan bir kişi tarafından uzun süre takip ve taciz edildikten sonra, o kişi tarafından öldürülmesiyle gündeme gelmiştir (Uyumaz ve Akdağ, 2015). Bu düzenleme sonrasında ABD’nin birçok eyaletinde ve birçok Avrupa ülkesinde ısrarlı takibe ilişkin yasal düzenlemeler getirilmiştir.

Ülkemizde ise 6284 sayılı Kanun 20.03.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun amacı, birinci maddesinde belirtildiği üzere, şiddet gören veya şiddet görme tehlikesi altında olan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru kişilerin korunmasını sağlamak ve bu kişilere yönelik şiddeti önlemeye yönelik alınacak tedbirlerin usul ve esaslarını düzenlemektir (Uyumaz ve Akdağ, 2015).

Israrlı takip, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği’nde «Tek Taraflı Israrlı Takip» olarak geçer ve şu şekilde tanımlanır:

“Tek Taraflı Israrlı Takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna

yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı ifade eder.” Israrlı takip suçu, kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun özel bir türü olarak yer alır. 27/05/2022 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 7406 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 123/A maddesinde düzenlenmiştir. TCK’nın 123/A maddesine göre, “ısrarlı bir şekilde; fiziken takip etmek ya da haberleşme ve iletişim araçlarını, bilişim sistemlerini veya üçüncü kişileri kullanarak temas kurmaya çalışmak suretiyle bir kimse üzerinde ciddi bir huzursuzluk oluşmasına ya da kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına neden olan faile altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.” (Türk Ceza Kanunu, 2004)

Israrlı takip suçunun daha fazla cezayı gerektiren nitelikli halleri 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu 123/A-2 maddesinde düzenlenmektedir. Israrlı takip suçunun nitelikli halinin cezası 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıdır. Suçun nitelikli halleri şunlardır (Türk Ceza Kanunu, 2004):

- Israrlı takip suçunun çocuğa ya da ayrılık kararı verilen veya boşandığı eşe karşı işlenmesi.
- Israrlı takip suçunun mağdurun okulunu, işyerini, konutunu değiştirmesine ya da okulunu veya işini bırakmasına neden olması.
- Israrlı takip suçunun hakkında uzaklaştırma ya da konuta, okula veya iş yerine yaklaşmama tedbirine karar verilen fail tarafından işlenmesi.

Bu araştırmanın amacı, ısrarlı takip mağduru kadınların yaşadıkları deneyimleri kendi perspektiflerinden ortaya koymak ve yasal süreçlere başvurma konusundaki eğilimlerinin neden sınırlı kaldığına dair nedenleri incelemektir. Çalışma kapsamında, failin kimliği, takip davranışlarının biçimleri, mağdurların bu süreçteki duygu ve düşünceleri, güvenlik algıları ve hukuki haklarını kullanmaya ilişkin tutumları ele alınmıştır. Böylelikle, mağduriyetlerin çok boyutlu bir bakış açısıyla anlaşılması ve konuya ilişkin ileride yürütülecek araştırmalar ile uygulamalara katkı sağlayacak verilerin sunulması amaçlanmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Çalışma Grubu

Bu çalışma, mikro düzeyde tasarlanmış bir nitel araştırma çalışmasıdır.

Örneklem grubunu, ısrarlı takibe maruz kaldığını ifade eden, yaşları 20-28 arasında değişen, toplam 5 kadın katılımcı oluşturmuştur (Tablo 1). Nitel araştırmalarda katılımcı sayısı kesin bir ölçütle sınırlanmamakta, bunun yerine veri doygunluğu ve kod-anlam tekrarının sağlanması esas alınmaktadır. Bu çalışmada, görüşmeler sonucunda temaların tekrar etmeye başlamasıyla veri doygunluğuna ulaşıldığı kabul edilmiştir. Katılımcılara iki farklı yöntemle ulaşılmıştır. İlk olarak, X (eski adıyla Twitter) ve Instagram sosyal medya platformları üzerinden açık çağrı yapılarak katılımcılar davet edilmiştir. İkinci olarak ise, X platformunda “#ısrarlıtakip” etiketiyle yapılan aramalar sonucunda, bu konuda mağduriyetini kamuya açık biçimde dile getiren bireylere doğrudan mesaj yoluyla ulaşılarak, çalışma hakkında bilgi verilmiş ve katılımları talep edilmiştir.

2.2. Araçlar

Bilgi Toplama Formu: Katılımcıların sosyodemografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan bir bilgi toplama formu kullanılmıştır. Form, kapalı uçlu dört sorudan oluşmakta olup yaş, medeni durum, meslek ve yaşanan ile ilişkin bilgileri içermektedir. Bu form, elde edilen nitel verileri destekleyecek tanımlayıcı bilgilerin sağlanması amacıyla hazırlanmıştır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu: Araştırmacı tarafından katılımcıların ısrarlı takip deneyimlerini çok boyutlu bir şekilde anlayabilmek amacıyla görüşmede kullanılmak üzere toplam 10 soru hazırlanmıştır. Bu sorular, ısrarlı takibin failine, kullanılan yöntemlere, mağdurların bu süreçteki duygu ve düşüncelerine, ayrıca çözüm arayışlarına ışık tutacak biçimde yapılandırılmıştır.

Görüşme sorularının oluşturulmasında, sadece deneyim aktarımı değil, aynı zamanda aşağıda yer alan ilişkiselliğe dayalı kriterlerin de değerlendirilmesi hedeflenmiştir:

- Failin kimliği ile ısrarlı takip sürecinin yapısı arasındaki ilişki
- Takip davranışı ile mağdurun ısrarlı takip sürecinde yaşadığı güvenlik algısı arasındaki ilişki
- Mağdurun yasal haklarını kullanma durumu ile bu haklara dair bilgi düzeyi arasındaki ilişki

2.3. İşlem

Çalışma tek araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Katılımcılarla çevrim içi platformlar üzerinden bire bir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere başlamadan önce, katılımcılardan ses veya görüntü kaydı alınmasına yönelik açık rıza alınmıştır. Görüşmeler, katılımcıların kendi deneyimlerini serbestçe ifade etmeleriyle başlatılmış, ardından araştırmacı tarafından hazırlanan yönlendirici sorular aracılığıyla detaylandırılmıştır. Görüşmelerin ardından kayıtlar yazılı metne dönüştürülerek analiz sürecine dahil edilmiştir.

Verilerin analizinde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Analiz sürecinde öncelikle veriler kodlanmış, ardından kodlar arasındaki ortaklıklar doğrultusunda temalar oluşturulmuştur. Kodlama ve tema oluşturma süreci manuel olarak araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Temalar, verilerden tümevarımcı bir yaklaşımla geliştirilmiş olup özellikle takipçinin kimliği, takip davranışlarının biçimi, ısrarlı takip sürecinde ortaya çıkan şiddet türleri, mağdurun duygudurumu/güvenlik algısı ve yasal hak kullanımına dair yaklaşımları gibi ilişkisellikler dikkate alınarak yapılandırılmıştır.

3. Bulgular

Katılımcıların sosyodemografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo-1: Demografik veriler ve görüşme süreleri

Katılımcı No.	Yaş	Medeni Durum	Meslek	Yaşadığı İl	Mülakat Süresi
Katılımcı 1	26	Bekar	Avukat	İstanbul	25:27
Katılımcı 2	23	Bekar	Öğrenci	Tekirdağ	32:04
Katılımcı 3	28	Bekar	Psikolog	İstanbul	24:40
Katılımcı 4	24	Bekar	Psikolog	İstanbul	28:19
Katılımcı 5	20	Bekar	Öğrenci	Köln	34:50

3.1. Takipçinin Kimliği

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde beş katılımcının da takipçilerinin tanıdık kişiler olduğu görülmüştür. Bir katılımcı romantik bir ilişki içerisinde olduğu partneri tarafından, bir katılımcı akrabası tarafından ve bir diğer katılımcı ise iş ilişkisi içerisinde olduğu bir kişi tarafından takip edildiğini belirtmiştir. Katılımcılardan biri iki ayrı ısrarlı takip yaşadığını ifade etmiştir. Görüşmelerde aktarılan diğer üç ısrarlı takip olayının da failini mağdurla arkadaşlık ilişkisi olan kişi oluşturmaktadır.

3.2. Takip Davranışları

Görüşmelerde katılımcılara takipçilerin onları ne şekillerde takip ettikleri, bu davranışların ne zaman ve ne şekilde başladığı konusunda daha ayrıntılı sorular yöneltilmiştir. Katılımcılar takip davranışlarının öncelikli olarak elektronik iletişim araçları ve sosyal medya üzerinden başladığını belirtmişlerdir. Yani faillerin hepsi en başta mağduru takip etmek için siber takip davranışlarını kullanmışlardır.

Takipçilerin kullandığı siber takip davranışları olarak katılımcılar şunları raporlamışlardır:

- Reddetmesine rağmen ısrarlı olarak arkadaşlık isteği yollama,
- Sürekli olarak ve uygun olmayan zamanlarda «nasılsın, neredesin» içerikli mesajlar gönderme,
- Mağdura ulaşabilmek için ortak tanıdıkları ya da mağdurun yakınları üzerinden iletişim kurmaya çalışma,
- Mağdurun sosyal medya paylaşımlarına hakaret içerikli mesajlar yollama,
- Mağdurun karşı cinsten başka arkadaşlarıyla paylaştığı fotoğraflar nedeniyle mağdura hakaret etme, suçlama, tehdit etme.

Üç katılımcı yaşadığı mağduriyetin siber takip boyutunda kaldığını belirtirken, iki mağdur siber takip yoluyla başlayan tacizlerin zamanla fiziksel takibe dönüştüğünü ifade etmişlerdir. Bu iki olgudaki takip davranışlarını incelediğimizde mağduru güvenliğinden endişe ettirecek ortak davranışlar olduğu görülmektedir. Bu davranışları katılımcılar aşağıdaki şekilde iletilmişlerdir:

- Mağdurun okula gidiş gelişlerini takip etme ve bekleme,
- Mağdurun beklenmedik zamanlarda, aniden karşısına çıkma,
- Mağdurun gittiği yerleri sosyal medya üzerinden ya da fiili olarak takip edip, sonrasında gittiği yer veya mağdurun o günkü kıyafetleriyle ilgili mesaj atma,
- Mağdur istemediğini açıkça belirttiği halde hediye ve çiçek gönderme,
- Bunlarla birlikte faillerin hepsi mağdurla iletişim kurabilmek için mağdurun yakını olan üçüncü kişilerle iletişim kurmuş ve mağdur hakkında bilgi edinmeye çalışmışlardır.

Tüm bu takip davranışlarına ek olarak iki mağdur görüşmeler esnasında takipçisi tarafından tehdit edildiğini ve kendisine hakaret içerikli mesajlar atıldığını ya da konuşmalar yapıldığını açıkça belirtmiştir:

Katılımcı 1: «Beni iş camiamda rezil edeceğini söyledi.»

Katılımcı 2: «Yardım istemeyi de düşündüm yani en azından arkadaşlarımdan ama utandım yani çünkü onun eline beni tehdit edebileceği bir koz da vermişim ben, bundan utandım evet.»

Mülakat esnasında faile koz verdiğini ifade eden Katılımcı 2, bu konuyu çok detaylandırmak istememiş; jest, mimik ve vücut diliyle konudan duyduğu rahatsızlığı göstermiştir. Bu nedenle kişinin bilgi paylaşım sınırına saygılı davranılarak ve ikincil bir travmaya sebep olmaması açısından bu konu özelinde daha fazla detaylı soru sorulmamıştır.

3.3. Israrlı Takip Süresince Mağdurun Maruz Kaldığı Şiddet Türleri

Görüşmelerde katılımcılara takipçilerin onları ne şekillerde takip ettikleri, bu davranışların ne zaman ve ne şekilde başladığı sorulmuştur. Katılımcılar takip davranışlarının öncelikli olarak elektronik iletişim araçları ve sosyal medya üzerinden başladığını belirtmişlerdir. Yani faillerin hepsi en başta mağduru takip etmek için siber takip davranışlarını kullanmışlardır.

Görüşme soruları hazırlanırken katılımcıların maruz kaldıkları şiddet türleri de sorulmuştur. Katılımcıların hiçbiri yaşadıkları ısrarlı takip süresince fiziksel şiddete maruz kalmamışlardır. Ancak bununla birlikte yaşadıkları korku, endişe ve çaresizlik duyguları nedeniyle psikolojik şiddet gördüklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcı 1: «Fiziksel şiddet yoktu açıkçası ama. Psikolojik şiddet unsurları vardı. Hayatımda olmayan biri tarafından hayatım yorumlanarak giydiğim kıyafet ya da görüştüğüm kişiler hakkında olumsuz görüşlere hatta hakaretlere maruz kalıyordum.»

Katılımcı 4: «Ben seni seviyorum düşünüyorum, onlar seni düşünmüyor diyerek bana bir şekilde psikolojik baskı, duygusal şiddet uyguladı diyebilirim. Beni psikolojik olarak manipüle etmeye çalıştı.»

Mağdurlardan sadece bir tanesi ayrıca cinsel şiddete de uğradığını belirtmiştir. Görüşmede bu şiddeti anlatması istendiğinde, takipçisinin kendisini cinsel ilişkiye zorladığını ve bu konuda fazla ısrarcı davrandığını ifade etmiştir. Bu noktada mağdurda ikincil travmaya sebep olmaması açısından, yaşadığı cinsel şiddet ile ilgili çok fazla soru yöneltilmemiş, katılımcının bilgi paylaşım sınırlarına uygun hareket edilmiştir.

3.4. Mağdurların Çözüm Davranışları ve Yaşadıklarını Başkalarıyla Paylaşma Durumu

Katılımcıların yapılan görüşmelerde yaşadıkları mağduriyeti özellikle aileleriyle paylaşmama eğiliminde oldukları görülmüştür. Bunun nedeni olarak da iki katılımcı ailesinden göreceği tepkiden çekindiklerini belirtirken, bir katılımcı ailesinin başının derde girmesini istemediği için bunu paylaşmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan ikisinin ailesi yaşanan ısrarlı takip mağduriyetini tesadüfen öğrenirken, diğer üç katılımcı bu durumu aileleriyle özellikle paylaşmadığını belirtmiştir.

Aileleriyle paylaşma eğilimi göstermeyen katılımcılar yaşadıkları bu mağduriyeti öncelikli olarak yakın arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Katılımcılardan sadece bir tanesi bu durumu hiç kimse ile paylaşmadığını belirtmiştir.

Katılımcılara yaşadıkları takip durumuna son verebilmek için neler yaptıkları da sorulmuştur. Mağduriyetleri öncelikli olarak siber takip yoluyla başladığı için tüm katılımcılar öncelikle failin numarasını engelleme ve sosyal medyadan engelleme davranışını göstermişlerdir. Bununla birlikte bu engelleme sonrasında farklı sosyal medya hesaplarından ya da farklı numaralardan onlara ulaşmak isteyen takipçilerinden kurtulmak için kendi sosyal medya hesap kullanma davranışlarını kısıtladıklarını ya da sosyal medya hesaplarını kapatma yoluna gittiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcı 2: «Ben onu birkaç kez engelledim. Sosyal medyada hikayeme falan bir şey koymuyordum hani o görür diye lokasyonu belli edecek herhangi bir şey koymuyordum.»

Fiziksel olarak takip edilen mağdurların ikisi belli bir süre okula gitmediklerini, çünkü giriş çıkışlarını takip ettikleri için zarar görmekten korktuklarını belirtmişlerdir. Bu katılımcılar bir süre sonra okula gitmeye başladıklarını ancak bu durumun aile ya da arkadaş eşliğinde gerçekleştiğini ifade etmişlerdir.

Katılımcı 2: «Ama okulda karşıma çıkar diye okula gitmediğim zamanlar da oldu.»

Katılımcı 4: «Bir süre telefon kullanmadım. Bir süre de okula annem babam götürdü beni.»

3.5. Mağdurların Duygudurumu

Katılımcılara görüşme esnasında yaşadıkları bu mağduriyetin onlarda hangi duygulara neden olduğu sorulmuştur. Mağdurların hepsi ısrarlı takip deneyimlerinin ilk dönemlerinde yaşadıklarına tam bir anlam veremediklerini, kendilerine gelen ısrarlı arkadaşlık istekleri ya da mesajlar nedeniyle «bıkkınlık» duygusunun yoğun olduğunu belirtmiştir. Ancak ilerleyen süreçte bu davranışların devam etmesinin kendilerini tedirgin etmeye başladığını ve daha da önemlisi bu duygularının korkuya dönüştüğünü ifade etmişlerdir. Bu kaygı ve korkunun fiziksel olarak da etkilerini aktarmışlardır.

Katılımcı 3: «Önce ilişkiye başlamak için çok ısrarcı davrandığından bıkkınlık duygusu verdi. Ama zaman ilerledikçe aramaya başladığında artık böyle fiziksel olarak sıcaklık basması, kalp çarpması ve el titremesi falan oluyordu.»

Görüşmelerde katılımcıların ifadelerinden güvenliklerinden endişe etmeye başladıkları noktada kaygılarının arttığını ve bu durumun sosyal hayatlarını da ciddi olarak etkilediği anlaşılmaktadır.

Katılımcı 2: «Karşıma çıkmasından korkuyordum kaygı duyuyordum. Karşıma çıkarsa ne yapacağımı imgeliyordum kendi kafamda diyordum hani böyle derim, şuraya giderim, olabildiğince çabuk giderim, işte 'işim çıktı' derim telefonum çalmış gibi yaparım, böyle planlar kuruyordum bundan kaçabilmek için. Devamlı kafamda bu şekilde senaryolar dönüyordu.»

3.6. Mağdurların Yasal Sürece Başvurma Davranışı

Görüşmelerde son olarak katılımcılara yaşadıkları bu mağduriyeti herhangi bir resmi makama bildirip bildirmediikleri yani yasal sürece başvurma yaklaşımları da sorulmuştur. Mağdurların hiçbiri resmi bir makama başvuru yapmadıklarını, suç duyurusunda bulunmadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar bunun nedeni olarak iki odak noktası üzerinde durmuşlardır: Bunlardan ilki yasal sürecin işleyişi ve yeterliliği konusunda güvensizlikleri, ikincisi ise bu güvensizlikten kaynaklı takipçiden korkmuş olmalarıdır. Yani mağdurlar yasal sürecin sonunda olumlu bir karar çıkmayacağına inandıkları kadar, bu sürecin takipçilerini kızdıracağını ve kendilerini koruyacak bir mekanizmanın olmadığına inanmaktadırlar. Bu da resmi bir şikayette bulunmalarına engel olmaktadır.

Katılımcı 1: «İki sebebi var. İlki mevcut hukuki sürecin ne kadar etkin

olmadığını bildiğimden dolayı bir şey çıkmayacağını düşündüm. İkicisi ben bu yola girsem bir şey çıkmayacağını da düşündüğüm için ben bu yola girdiğimde karşı taraf daha büyük tehditlere başlar mı? Çünkü beni artık meslek hayatımla, karakterimle ve çevremdeki insanlarla tehdit etmeye başlamıştı.»

Katılımcı 2: «Ben çok yaptırım olacağına güvenen bir insan değilim yani taciz yaşadığımda da gitsem bir şey olacağına çok inanmıyorum. Yani en azından şöyle düşünüyorum süreç o kadar yavaş olacak ki benim güvenliğim tehlikeye girecek.»

Katılımcı 5: «İsrarlı takibin suç kapsamına girmesinden ziyade kafamdaki asıl soru şu, ısrarlı takip suç ama yaptırımı nasıl olacak? Mesela gidip uzaklaştırma emri çıkarırsam kapının önüne polis dikmeyecekleri için acaba onu tahrik edecek bir şey mi? Yani ben daha mı çok uğraşırım. Çünkü karşı taraf yani şey oluyor yasaların sizi ne kadar korunduğundan emin olamıyorsunuz suçlu olup olmamasından ziyade böyle bir sıkıntı oluyor.»

4. Tartışma

Bu çalışma, ısrarlı takip mağduru kadınların deneyimlerini anlamayı ve yasal haklarını kullanma konusundaki sınırlılıkların ardındaki nedenleri ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda, katılımcıların ısrarlı takip deneyimlerini derinlemesine inceleyebilmek için nitel bir yaklaşım benimsenmiş, sosyodemografik veriler ile yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgular tematik analiz yoluyla değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler, hem mağdurların takip sürecine ilişkin algılarını hem de yasal haklarını kullanma konusundaki çekincelerini görünür kılarak, çalışmanın amacına ulaşmasına katkı sağlamıştır.

İsrarlı takip denildiğinde genel olarak yabancı bir kişi tarafından takip edilme akla gelse de yapılan çalışmalar bunun böyle olmadığını göstermektedir. En sık rastlanılan takipçiler eş/eski eş ya da partner/eski partnerdir ve bunu mağdurun tanıdığı diğer kişiler takip etmektedir. (Reno vd., 1998; Meloy, 1999; Spitzberg ve Cupach, 2003; Björklund, 2010; Başar ve Sakallı, 2021). Çalışmaya katılan mağdurlar da benzer doğrultuda, ya bir romantik ilişki içerisinde oldukları kişi ya da tanıdıkları bir kişi tarafından takip edildiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılarımızın tamamının ısrarlı takip davranışlarının erken dönemde farkında olmadıkları söylenebilir. Bu davranışların görülmeye başladığı ilk

dönemlerde yaşadıklarına tam bir anlam veremediklerini açıkça belirtmişler, ancak ilerleyen zamanlarda bu durumun onlarda tedirginliğe ve korkuya sebep olduğunu ifade etmişlerdir. Tüzün, Buğa ve Kalfoğlu'nun (2024) olgu sunumu içeren çalışmasında da mağduru yaşadığı ısrarlı takibe ilişkin farkındalık düzeyi ve duygudurumunda benzerlikler dikkat çekmektedir. Eşinden boşanma aşamasına gelen kadın mağduru, ilişkinin başlarında eş tarafından sergilenen takip, çiçek/hediye gönderme, çevresindekilere kadın hakkında sorular sorma gibi davranışlarını rahatsız edici bulmadığı, sevgi ve ilgi ifadesi olarak algıladığı belirtilmiştir. Bununla birlikte ilerleyen zaman içerisinde, bu davranışların şiddetinin artması ve aile içi şiddete dönüşmesi durumunda kadının bundan rahatsız olmaya başladığı ve şikayetçi olduğu ifade edilmiştir (Tüzün vd., 2024). Bu noktada toplum içerisinde sevgi, ilgi, aşk olarak algılanan davranışların sorgulanması ve kişilerin sınırlarını oluşturma konusunda farkındalıklarının geliştirilmesi gerekliliği karşımıza çıkmaktadır.

Israrlı takibin varlığının araştırıldığı ve bu çalışmayla benzer nitelik taşıyan bir araştırma Kaplan'ın (2020) Ankara ilinde yaşayan, homoseksüel ve heteroseksüel flört ilişkisi olan, 18-29 yaş arası beş kadın ve beş erkekle görüşme yoluyla gerçekleştirdiği çalışmasıdır. Çalışmanın sonuçlarına göre katılımcılardan biri ısrarlı takibe maruz kaldığını, ilişkinin başında dahi partneri tarafından "Gittiğin yerde tanıdıklarım var ona göre hareket et." şeklinde korkutulmak istendiğini belirtmiştir. Katılımcı ilişkinin bitmesine rağmen hala kendisine ulaşmaya çalıştığını da ifade etmiştir (Kaplan, 2020). Bu çalışmada da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Katılımcılarla yapılan mülakatlar sonucunda takipçilerin motivasyon kaynağının var olan ilişkiyi sonlandırmamak ya da mağdurla yeni bir ilişkiye başlamak olduğu söylenebilir. Bu noktada mağdur ne kadar ret cevabı verse de takipçi takıntılı bir şekilde takiplerine devam etmekte, hatta mağduru tehdit ederek istediğini elde etmeye çalışmaktadır.

Teknolojinin gündelik işleyişte fazlasıyla yer bulmasıyla birlikte, siber takip de ısrarlı takibin bir türü olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. Bu çalışmada mağdurların her iki tip siber takip davranışına maruz kaldıkları görülmektedir. Kadınlar hem doğrudan dijital iletişim araçlarıyla ısrarlı olarak takibe maruz kalmakta, hem de bu teknoloji kullanılarak tehdit edilmektedirler. Benzer sonuçlar sahadaki diğer çalışmalarda da görülmektedir. Toplumsal Bilgi ve İletişim Derneği'nin (TBİD), Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) Türkiye'nin finansal desteği ile gerçekleştirdiği "Dijital Şid-

det ile Mücadele” projesinde katılımcı kadınların % 46’sının siber ısrarlı takibe uğradıkları tespit edilmiştir (Şener ve Abınık, 2021). Yine Bakırtaş ve Orak’ın (2024), 209 kadınla yürüttüğü çalışmada, katılımcı kadınların %24,4’ü biri ya da birileri tarafından dijital ortamda ısrarlı olarak takip edildiklerini belirtmişlerdir. Amerika’da yapılan PEW Araştırma Merkezi’nin anketine göre ise, kadınların dijital ortamlarda siber ısrarlı takibe maruz kalma oranları %13’tür (PEW, 2021).

2013-2014 yılları arasında T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması” verilerine göre, Türkiye’de her 10 kadından 3’ü hayatlarında en az bir defa ısrarlı takibe uğramıştır. En yaygın ısrarlı takip türleri, sürekli telefonla arama (%19), kısa mesaj, mektup veya e-posta gönderme (%8) veya sosyal medya vasıtasıyla takip etme (%6) ve kadının çalıştığı ya da yaşadığı yere gelerek rahatsız etme (%6) şeklindedir. Benzer şekilde yapılan başka bir araştırmada, kadınların en çok tekrarlayan telefon aramaları ve mesaj gönderme yoluyla (%59.7) ısrarlı takibe maruz kaldıkları belirtilmiştir. Bu çalışmalara paralel olarak mevcut çalışmada katılımcıların hepsi telefon aramaları, mesaj yollama, sosyal medyadan iletişim kurmaya çalışma şeklinde ısrarlı takibe maruz kalmışlardır (Polat vd., 2021).

Bununla birlikte siber takip unsurlarıyla başlayan ısrarlı takip süreci fiziksel takibe dönmeye başladığında mağdurda yaşanan kaygı ve korkunun arttığı saptanmıştır. Bu noktada mağdurun güvenlik algısında da ciddi bozulmalar olduğu söylenebilir. Öyle ki mağdurun gündelik yaşantısında ve sosyal ilişkilerinde de bozulmalar olduğu görülmekte, katılımcılardan bazılarının okul hayatının aksadığı ortaya çıkmaktadır. Mağdur içine girdiği çaresizlik duygusu nedeniyle hayatında bazı önlemler almaya çalışsa da çoğu zaman bunların yetersiz kaldığı görülmektedir. 2010 yılında yapılan bir araştırmada ısrarlı takip mağduru kadınların kaygı düzeylerinin, ısrarlı takip mağduru olmayan kadınlara oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır (Gürgezoğlu, 2010).

Çalışmada katılımcılar süreç içerisinde yaşadıkları bu duygudurum sebebiyle sosyal desteğe ihtiyaç duysalar da mağduru oldukları ısrarlı takip durumunu aileleriyle paylaşmadıklarını ya da paylaşmadıklarını belirtmişlerdir. Mağdurların bir kısmının aile ve toplumsal baskı nedeniyle yaşadıkları durumu onlarla paylaşmaya çekindikleri, bu nedenle daha çok arkadaşlarıyla paylaştıkları görülmektedir.

Katılımcıların bazıları ısrarlı takibin başladığı ilk dönemlerde takipçileriyle aynı şehirde olduklarını, sonrasında ise çeşitli sebeplerle farklı yerlerde yaşamaya başladıklarını belirtmişlerdir. Fiziksel olarak failden farklı bir şehirde yaşıyor olmak mağdurlar üzerinde rahatlatıcı etkiye sahiptir.

Mağdurlar yaşadıkları durumla ilgili olarak yasal sürece dair ortalama bilgiye sahiptir. Dolayısıyla resmi bir başvuru yapmama gerekçeleri arasında bu konudaki bilgisizlik geçerli bir neden gibi görünmemektedir. Bununla birlikte resmi bir makama başvurmama noktasında, tamamen yasal sürece odaklı karar vermişlerdir. Burada şunu belirtmek gerekir ki görüşme yapılan kadınların hepsi yasal süreci başlatma düşüncesine girmiş ancak sürecin işleyişine olan güvensizlikleri nedeniyle başvuru yapmamışlardır. Ayrıca mağdurların failden korktukları ve bu noktada yardım isteme ya da yasal haklarını arama konusunda çekingen davrandıkları da saptanmıştır.

Sonuç

Sonuç olarak, kadınlar yaşadıkları durumun ısrarlı takip olduğunun farkında ve bunun bir suç olduğunu bilmektedir. Ancak özellikle erken dönemde, bu mağduriyetle nasıl başa çıkacaklarını bilememektedirler. Bu dönemde sergilenen bazı ısrarlı takip davranışları zaman zaman mağdur tarafından da romantikleştirilerek takipçi ile arasındaki sınırları belirlemede zorlanmasına sebep olmaktadır. Bu noktada toplumsal olarak kalıplaşmış, ataerkil bakış açısının baskın olduğu “seven erkek kıskanır” ya da “ya benimsin ya kara toprağın” gibi anlayışların yıkılması için farkındalık çalışmalarının artırılması gerekmektedir. Ayrıca bu konuda hem erkeğin hem de kadının sınırlarını belirlemede ve karşı tarafın sınırlarına saygı duymada bilinçlendirme çalışmalarının da önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan kadınların yasal sürece dair olumsuz bakış açılarının olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu olumsuz bakış açısının kadınların yasal haklarını aramak konusunda negatif yönde etkili olduğu saptanmıştır. Bu noktada ısrarlı takip suç kapsamına alınarak önemli bir ilerleme kaydedilmiş olsa da; mevcut sistemde mağdurun korunmasına yönelik uygulamaların ve cezai yaptırımın yeterli olmadığı, bu konuda sistemin hantal kaldığı söylenebilir. İsrarlı takip mağdurları için daha pratik ve etkili koruma stratejileri geliştirilmelidir. Bu konuda iyi uygulama örnekleriyle kadınların sisteme güvenleri artırılmalıdır.

Kaynakça

Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 6284 Sayılı. T.C. Resmi Gazete, 28239, 20 Mart 2012.

Akduman, İ., Ünsalver, B., Cavlak, M., Oral, G. ve Cansunar N. (2006). Takipçi Tacizcilik- Stalking. Adli Psikiyatri Dergisi, 3 (3-4): 25-33.

Bakırtaş, M., ve Orak, D. (2024). The equivalence of violence against women on social media: Acts constituting digital violence and their place in the Turkish Penal Code. Journal Of Awareness, 9(Special Issue/Özel Sayı), 105-118.

Başar, D. ve Sakallı, N. (2021). Israrlı Takip: Tanımı ve Sosyal Psikolojik Değişkenler ile İlişkileri. Türk Psikoloji Yazıları, 24(47), 22-36.

Björklund, K., Häkkänen-Nyholm, H., Sheridan, L., & Roberts, K. (2010). The Prevalence of Stalking Among Finnish University Students. Journal of Interpersonal Violence, 25(4), 684-698. <https://doi.org/10.1177/0886260509334405>.

Cupach, W.R., & Spitzberg, B.H. (Eds.). (1994). The Dark Side of Interpersonal Communication (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315807010>.

Ellison, L. & Akdeniz, Y. (1998). Cyber-Stalking: the Regulation of Harassment on the Internet. Criminal Law Review, Special Edition: Crime, Criminal Justice and the Internet, 29-48.

Gürgezoğlu, E. (2010). Takip/İzlemeye İlişkin Algının İncelenmesi ve Mağdur Olan/Olmayanların Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kaplan, B. (2020). Şiddetin Toplumsal Taşıyıcısı Olarak Flört Şiddeti: Ankara Örneği. Kent Akademisi-Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergi, 13(3), 526-538.

Maxwell, A. (2001). Cyberstalking. Department of Psychology Auckland University.

Meloy, JR. (1998) The Psychology of Stalking: Clinical and Forensic Perspectives. London: Academic Press.

Meloy, J. R. (1999). Stalking: An Old Behavior, A New Crime. Psychiatric Clinics of North America, 22(1), 85-99.

Mullen, P. E., Pathé, M., Purcell, R., & Stuart, G. W. (1999). Study of stalkers. *The American journal of psychiatry*, 156(8), 1244–1249. <https://doi.org/10.1176/ajp.156.8.1244>

Pathé, M. (2002). *Surviving Stalking*. Cambridge: Cambridge University Press.

PEW (2021). *The State of Online Harassment*. <https://www.pewresearch.org/internet/2021/01/13/the-state-of-online-harassment/>.

Polat, O., Gürgezoğlu Yapar, E., Reva, Z., Nalbantoğlu, G., Akça, B. Ve Yılmaz, R. (2021). *Israrlı Takip/Stalking Raporu: Nisan 2021*. İMDAT Derneği, <https://www.imdat.org/raporlarimiz>.

Reno, J., Robinson, L., Brennan, N. and Schwartz, K. (1998). *Stalking and Domestic Violence: The Third Annual Report to Congress Under the Violence Against Women Act*, U.S. Department of Justice Office of Justice Programs, pp.1-67. <https://www.ojp.gov/pdffiles1/ovw/172204.pdf>.

Sheridan, L., & Davies, G. M. (2001). Violence and the prior victim-stalker relationship. *Criminal behaviour and mental health: CBMH*, 11(2), 102–116. <https://doi.org/10.1002/cbm.375>.

Spitzberg, B. H. (2002). The tactical topography of stalking victimization and management. *Trauma, Violence, & Abuse*, 3, 261-288.

Spitzberg, B. H. ve Cupach, W. R. (2003). What mad pursuit?: Obsessive relational intrusion and stalking related phenomena. *Aggression and Violent Behavior*, 8(4), 345-375. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S135917890200068X>.

Şener, G. & Abıncık, N. (2021). *Türkiye’de Dijital Şiddet Araştırması*. Toplumsal Bilgi ve İletişim Derneği, <https://www.stgm.org.tr/e-kutuphane/turkiyede-dijital-siddet-arastirmasi-2021>.

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2014). *Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması*, Ankara.

Türk Ceza Kanunu, 5237 Sayılı (2004). T.C. Resmi Gazete, 25611, 26 Eylül 2004.

Tüzün, B., Buğa, D., & Kalsoğlu, E. (2024). *The Relationship Between Men’s Persistent Stalking and Harassment Behaviors in Domestic Violence*

Against Women: Case Report. *Yeni Yüzyıl Journal of Medical Sciences*, 5(3), 124-127.

Uyumaz A, Akdağ R. (2015) “Türk Özel Hukukunda Şiddet ve Israrlı Takip Kavramı İle Israrlı Takip Mađdurunun Korunması”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, Sa. 2*, 45-94.

Uzun, Y. (2023). Uluslararası Yüksek Denetim Kurumlarının Aile İçi Şiddetle Mücadelenin Yönetilmesi Odaklı Denetim Uygulamaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(46), 156-185.